

Żołnierze Wyklęci

1 marca - Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”

Nic nie jest proste. Bywa, że sprawy nie prostują się po latach.

Przez lata temat tabu. Dziś ożywa, wzbudza emocje, dzieli. Trudno spokojnie rozmawiać o żołnierzach wyklętych. Historia naszego kraju jest złożona. Wojna dodatkowo wszystko gmatwa. Skomplikowane są więc wybory, decyzje, losy rodzin, żołnierzy, partyzantów, jak w greckiej tragedii.

Okupacja niemiecka i radziecka, walka z najeźdźcami, zawile relacje w AK, wyzwolenie przez Armię Czerwoną. napięte emocje, zagrożona egzystencja, upadek nadziei, ofiary, zniszczony kraj. Początek nowej rzeczywistości. Ustalenia polityczne, traktaty na najwyższym światowym szczeblu - ktoś decyduje o nas, bez nas. Zmiana granic, nowe realia, podporządkowanie Związkowi Socjalistycznych Republik Radzieckich, żelazna kurtyna. Opór przeciwko nowej władzy ludowej. Niezgoda na nowy system, nowy ustrój. Partyzantka. walka NKWD, UB i UPA, spalone wsie, mordowanie Żydów, mordowanie komunistów. Kto swój, kto obcy? Można było tego napięcia nie wytrzymać. Historycy zbierają fakty. Nie ma jednej historii. Trudno oceniać. Tym bardziej, że "prawda" czasami różnie wygląda nawet z perspektywy członków jednej rodziny.

Białe czy czarne

Nic nie jest jednoznaczne. Mało co w życiu, w ocenie historycznych faktów jest białe albo czarne.

Przeważnie prawda leży pośrodku albo jest wiele prawd. A może wszystko jest szare.

Jak Ty widzisz kwestie walki o ojczyznę? Jak oceniasz rolę, metody żołnierzy wyklętych? Co białe, co czarne?

Zobacz "Popiół i diament" Andrzeja Wajdy, w roli głównej legendarny Zbyszek Cybulski, polski James Dean.

Własna interpretacja

Historia to fakty. I tyle wiemy, ile mówią niepodważalne źródła. To baza, podstawa, interpretacja może być różna. Nie wolno jej narzucać, bo nigdy nie jest jedna, jedyna, pewna. Masz prawo do własnej wersji historii, jeśli znasz fakty. Nawet naukowcy, badacze różnią się w analizach. Niektóre wersje są mniej, inne bardziej prawdopodobne. Jeżeli w tak banalnych sytuacjach jak kradzież portfela, gdy policja pół godziny po zdarzeniu zbiera kompletnie różne opisy zajścia, to co dopiero z oceną zdarzeń z przeszłości? Dajmy sobie prawo do różnych punktów widzenia.

Zgadzasz się czy nie?

Spór

Spieranie się o rację może być rozwijające, twórcze. Tak ten temat widzi Paweł Kukiz (wpis na FB):

Jeżeli domagamy się od Ukraińców weryfikacji podejścia do UPA (a należy to zrobić jak najszybciej), to najpierw powinniśmy rzetelnie przyjrzeć się naszym Wyklętym. Oczywiście nie porównujemy tych dwóch formacji, bo potężna różnica polega na tym, że ta pierwsza była z gruntu bandycka, choć zdarzały się postaci prawe, a u nas odwrotnie - pośród masy prawych żołnierzy mieliśmy jednostki w postaci bandytów. Nie ulega wątpliwości, że ogromna większość Wyklętych była Bohaterami, ale nie wolno gloryfikować tych, którzy pod hasłem "Bóg, honor, Ojczyzna" dokonywali zbrodni na ludności cywilnej. A takie postaci jak "Bury" czy "Ogień" są - mówiąc bardzo delikatnie - kontrowersyjne. Bóg jest miłością, a ten, który "w imię Ojczyzny" zionie nienawiścią, tak że morduje bezbronnych cywili (a szczególnie kobiety i dzieci), nie ma prawa odwoływać się do Honoru.

Chcesz mieć zdanie o żołnierzach wyklętych? Dotrzyj do źródeł. Poznaj fakty.

Tekst zaczerpnęliśmy z [Obywatelskiej Układanki Polskiej](#) autorstwa Mai Kramer i Karoliny Laube-Kramer.

[Obywatelska Układanka Polska](#) to ponad 100 pretekstów do rozmów w duchu wolności i solidarności, o prawie, prawach człowieka, demokracji, tolerancji, wartości obywatelskich. Tematy obywatelskie zostały wyodrębnione z publikacji o szerszym zakresie [Nieoczywista Układanka Polska](#), która [objęta jest Honorowym Patronatem Adama Bodnara, Rzecznika Praw Obywatelskich](#). [Obywatelska Układanka Polska](#) zaprasza do rozmów o Polsce i świecie współczesnym w duchu otwartości, szacunku, bez mowy nienawiści. Każdy temat wzbogacony jest o inspiracje do podejmowania aktywności, działań - w planie osobistym, w rodzinie, w społecznościach lokalnych i na szerszą skalę.

[Obywatelska Układanka Polska](#) udostępniona jest przez wydawcę, Fundację Kocham Polskę, do nieodpłatnej dystrybucji w wersji elektronicznej, do niekomercyjnego użycia na licencji CC BY-NC-SA 4.0.